

Απόστολος Βαρνάβας - Ο Ιδρυτής της Εκκλησίας της Κύπρου

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Κύπρου](#)

Του Χριστόδουλου Γ. Παχουλίδη

Αίδιος πρέπει να είναι η ευγνωμοσύνη ημών των Κυπρίων προς τους δύο μεγάλους της Εκκλησίας μας Αποστόλους, τον Ταρσέα Παύλο και το συμπατριώτη μας Βαρνάβα, οι οποίοι συνέβαλαν τα μέγιστα διά να απαλλαγούν οι πρόγονοί μας από τη βδελυρή θρησκεία του δωδεκαθέου του Ολύμπου και να ενστερνισθούν την κοσμοσωτήρια θρησκεία του ενανθρωπήσαντος Υιού και Λόγου του Θεού.

Ιδιαίτερη όμως ευγνωμοσύνη πρέπει να τρέφουμε προς τον Απόστολο Βαρνάβα, γιατί για χάρη του άρχισε την Α΄ του αποστολική περιοδεία από την Κύπρο ο Απόστολος των Εθνών Παύλος. Η Κύπρος τότε δεν ήταν συγκοινωνιακός κόμβος, ούτε κοσμοπολίτικο κέντρο. Όμως η καταγωγή του Βαρνάβα από τη Σαλαμίνα της Κύπρου και η αδελφική αδιάσπαστη φιλία που είχαν ανάμεσά τους, Παύλος και Βαρνάβας, καθώς και η αγάπη του Βαρνάβα προς τους συμπατριώτες του, συνέτειναν τα μέγιστα, ώστε η Κύπρος να είναι η αρχή της Α΄ αποστολικής περιοδείας του Αποστόλου των Εθνών Παύλου.

Συνάμα όλα τα Χριστιανικά έθνη, πρέπει να αισθάνονται ευγνωμοσύνη προς τον Απόστολο Βαρνάβα, γιατί είναι το κύρος του Βαρνάβα μεταξύ των Αποστόλων και η φιλία του Βαρνάβα προς τον Παύλο που συνέτειναν, ώστε ο χορός των Αποστόλων να δεχθεί Ισαπόστολό τους τον μέχρι πρότινος τρομερό διώκτη της Εκκλησίας του Χριστού, Σάυλο, τον επικληθέντα κατόπιν στην Πάφο της Κύπρου,

Παύλο, το μέγα κήρυκα του Χριστιανισμού στα Έθνη.

Ο Απόστολος Βαρνάβας ήταν Κύπριος την καταγωγή, Ιουδαίος το γένος, από τη φυλή του Λευΐ. Υπήρξε συμμαθητής του Αποστόλου Παύλου στην περίφημη Σχολή του Νομοδιδάσκालου Γαμαλιήλ, στα Ιεροσόλυμα. Έφερε το όνομα Ιωσής και όταν συναριθμήθηκε στον κύκλο των Αποστόλων, πήρε το όνομα Βαρνάβας, το οποίο ερμηνεύεται «Υιός Παρακλήσεως». Εκεί στην αγία πόλη των Ιεροσολύμων διέμενε και η έγγαμη αδελφή του Μαρία, στην οικία της οποίας, σύμφωνα με την παράδοση, τελέστηκε ο Μυστικός Δείπνος. Υιός της αδελφής του Μαρίας και ανεψιός του, ήταν ο Μάρκος, ο μετέπειτα Ευαγγελιστής, ο ακόλουθός τους στην περιοδεία τους στην Κύπρο, ως και η αιτία που χώρισαν τους ιεραποστολικούς τους δρόμους, ο Παύλος και ο Βαρνάβας.

Ένα ευλογημένο πρωινό του 45 μ. Χ., οι θεοκήρυκες Απόστολοι Παύλος και Βαρνάβας, «εκπευθέντες υπό του Πνεύματος του Αγίου, κατήλθον εις την Σελεύκειαν, εκείθεν τε κατέπλευσαν εις τήν Κύπρον, και γενόμενοι εν Σαλαμίνι κατήγγελλον τον λόγον του Θεού ...» (Πραξ. ιγ', 4-5). Έφθασαν στη θαλασσοφίλητη Σαλαμίνα της Κύπρου, που σύμφωνα με την παράδοση την ίδρυσε ο Ομηρικός ήρωας Τεύκρος, και κήρυξαν το θείο λόγο στην εκεί Συναγωγή των Ιουδαίων (τότε χιλιάδες Ιουδαίοι διέμεναν στην πόλη αυτή, όπως και σ' ολόκληρη την Κύπρο). Από τη Σαλαμίνα προχώρησαν προς το Κίτιο, όπου τους υποδέχθηκε ο φίλος του Χριστού Λάζαρος, τον οποίο και χειροτόνησαν Επίσκοπο Κιτίου. Στη συνέχεια πέρασαν στο εσωτερικό της Κύπρου και έφθασαν στην τότε, πολύβουη πόλη της Ταμασού, με τα μεταλλεία χαλκού της, και εκεί χειροτόνησαν Επίσκοπο τον Ηρακλείδιο, υιό του ειδωλολάτρη ιερέα της περιοχής. Από εκεί διαβήκανε τα δασωμένα βουνά του Τροόδους και κατέβηκαν στην Αμαθούντα. Πέρασαν από τα άλση του Απόλλωνα στο Κούριο, και από τους ιερούς κήπους της Αφροδίτης, στην Παλαίπαφο, και έφθασαν στην πόλη της Πάφου, έδρα του Ρωμαίου ανθύπατου της Κύπρου Σέργιου Παύλου, «ανδρός συνετού», σύμφωνα με τις «Πράξεις των Αποστόλων». «Ούτος (ο Σεργιος Παυλος), προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καί Σαύλον, επεζήτησεν ακούσαι τόν λόγον του Θεού ...» (Πραξ. ιγ', 7). Αυτόν, από ειδωλολάτρη, με τη ζέση και πειστικότητα του κηρύγματός τους, οι άγιοι πιο πάνω Απόστολοι, τον μετέτρεψαν σε πιστό χριστιανό. Φοβερός ήταν εκεί οι αντιδράσεις στο κοσμοσωτήριο κήρυγμα των Αποστόλων του Ιουδαίου Βαριησού, του ονομαζόμενου και «Ελύμα», δηλαδή μάγου. Για τις αντιδράσεις αυτές του Ελύμα, ο Παύλος, επικαλούμενος την παρά Θεού δύναμη, τον τιμώρησε να μείνει τυφλός, μέχρι ορισμένου καιρού.

Το 50 μ.Χ., επανήλθε πάλιν στην Κύπρο ο Βαρνάβας με τον ανεψιό του Μάρκο. Έχοντας ως έδρα τη Σαλαμίνα, κήρυττε με ιερό ζήλο τη θρησκεία του Ναζωραίου

και επέβλεπε την εξάπλωσή της σε όλο το Νησί. Θεωρείται ο Ιδρυτής και Προστάτης της Εκκλησίας της Κύπρου, και κατέστη ο πρώτος Αρχιεπίσκοπός της. Το 57 μ.Χ., λιθοβολήθηκε από τους φθονερούς Ιουδαίους, λίγο έξω από τη Σαλαμίνα. Το αιματοβαμμένο λείψανό του, το έθαψαν στον τόπο του μαρτυρίου του, την ίδια νύκτα, ο ανεψιός του Μάρκος, συμπαραστατούμενος από μια ομάδα θαρραλέων χριστιανών. Ο τάφος του βρίσκεται μέχρι σήμερα εκεί, λίγα μέτρα πιο πέρα από τη φημισμένη ιερά Μονή του.

Αργότερα, όταν έπαυσαν οι διωγμοί κατά των Χριστιανών και η θρησκεία αυτή εισήλθε και στα ανάκτορα και έγινε η επίσημη θρησκεία των αυτοκρατόρων, η Εκκλησία της Αντιόχειας, με διάφορους τρόπους προσπαθούσε να περιλάβει την Εκκλησία της Κύπρου στην κυριότητά της. Οι Κύπριοι Αρχιερείς κατάγγειλαν τις ενέργειες αυτές της Εκκλησίας της Αντιόχειας στην Γ΄ Οικουμενική Σύνοδο, που συνήλθε στην Έφεσο το 431 μ.Χ. Η Γ΄ Οικουμενική Σύνοδος κατοχύρωσε το Αυτοκέφαλο της Εκκλησίας της Κύπρου με τον 8ο Κανόνα της.

Όμως, δεν ησύχασαν οι της Εκκλησίας της Αντιόχειας προϊστάμενοι, ιδιαίτερα ο Πατριάρχης Πέτρος ο Κναφεύς, και συνεχώς μηχανορραφούσαν να υποτάξουν την Κύπριδα Εκκλησία. Τότε επενέβη με τρόπο θαυμαστό ο Ιδρυτής και Προστάτης της, ο Απόστολος Βαρνάβας, για να διαφυλάξει το Αυτοκέφαλο της Εκκλησίας της γενέτειράς του. Το 478 μ.Χ. φάνηκε «δι' οράματος» προς τον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου Ανθέμιο, και του υπέδειξε πού βρισκόταν ο τάφος και το λείψανό του, και επί του λειψάνου του το αντίγραφο του κατά Ματθαίο Ευαγγελίου, που γράφτηκε από το ίδιο το χέρι του Αποστόλου Βαρνάβα.

Ο Αρχιεπίσκοπος Ανθέμιος, αφού βρήκε το λείψανο του Αποστόλου Βαρνάβα και το επ' αυτού χειρόγραφο Ευαγγέλιο, ως ίδιος ο Απόστολος του αποκάλυψε, τα πήρε στην Κωνσταντινούπολη και τα δώρισε στον Αυτοκράτορα Ζήνωνα. Ο Αυτοκράτορας Ζήνωνας, αφού με σεβασμό τα δέχτηκε και τα προσκύνησε, παραχώρησε στον Αρχιεπίσκοπο Ανθέμιο (και στον εκάστοτε, κατά διαδοχή, Αρχιεπίσκοπο Κύπρου), τα τρία αυτοκρατορικά προνόμια: 1. Να υπογράφει με «κιννάβαριν» (κόκκινο μελάνι), όπως και οι αυτοκράτορες. 2. Να φέρει κατά τις Ιεροτελεστίες πορφυρούν μανδύα και 3. Να κρατεί, κατά τις διάφορες θρησκευτικές ακολουθίες, αντί της πατερίτσας, αυτοκρατορικό σκήπτρο.

Υπήρξε λοιπόν για την Εκκλησία της Κύπρου ο Απόστολος Βαρνάβας ο Ιδρυτής και Προστάτης της. Παραμένει δε και θα παραμένει εσαεί ο προς Κύριο μεσίτης γι' αυτήν και θείος Προστάτης της.

Σήμερα, ο τάφος του Αποστόλου Βαρνάβα και ο πλησίον ευρισκόμενος ναός του, για κρίματά μας, που ο Κύριος γνωρίζει, ποδοπατείται και μολύνεται από τον

Τούρκο εισβολέα και κατακτητή. Πού είναι τα χριστιανικά κράτη και ο σεβασμός τους προς τον Απόστολο Βαρνάβα, χάριν του οποίου ο Απόστολος των εθνών Παύλος, ο δικός τους Απόστολος, έγινε δεκτός στον κύκλο των Αποστόλων, και μετέδωσε και προς τους προγόνους τους, την κοσμοσωτήρια διδασκαλία του Ναζωραίου; Έως πότε θα επιτρέπουν, και ως Πόντιοι Πιλάτοι, θα νίπτουν τα χέρια τους και θα ανέχονται να μολύνονται τα όσια και τα ιερά της Χριστιανικής μας Πίστης;

Εμείς, οι Έλληνες Χριστιανοί της Κύπρου, ας μη χάνουμε την πίστη και την ελπίδα μας. Αν μετανοήσουμε ειλικρινά για τα μέχρι τώρα αμαρτήματά μας, και ο Δικαιοκρίτης Θεός, αφού δει τη μετάνοια και επιστροφή μας στο Πανάγιο θέλημά Του, και δια των προς Αυτόν ικεσιών του Αποστόλου Βαρνάβα, σύντομα θα μας αξιώσει να επιστρέψουμε και εγκατασταθούμε πάλιν στα τώρα κατεχόμενα εδάφη μας, κάτω από συνθήκες πλήρους ελευθερίας, ειρήνης και ασφάλειας. Τότε, με απέραντη ευγνωμοσύνη προς το Θεό, θα επισκεφθούμε, μαζί με τα άλλα ιερά μας προσκυνήματα, και το ναό και τον τάφο του Αποστόλου Βαρνάβα, και με συγκίνηση, ιερή ευγνωμοσύνη και απέραντη χαρά, θα ψάλλουμε εκεί το απολυτίκιό του:

«Το μέγα κλέος της Κύπρου, της Οικουμένης τον κήρυκα, των Αντιοχέων τον πρώτον, της χριστωνύμου κλήσεως αρχιτέκτονα. Της Ρώμης τον κλεινόν εισηγητήν και θείον των εθνών σαγηνευτήν, το της χάριτος δοχείον, του Παρακλήτου Πνεύματος τον επώνυμον, απόστολον τον μέγα, τον του θείου Παύλου συνέκδημον, των εβδομήκοντα πρώτον, των δώδεκα ισοστάσιον• πάντες συνελθόντες σεπτώς οι πιστοί, τον Βαρνάβαν άσμασιν στέψωμεν, πρεσβεύει γαρ Κυρίω, ελεηθήναι τας ψυχάς ημών». Αμήν.

Πηγή: Εκκλησία της Κύπρου